



**СЪВЕТ НА  
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**Брюксел, 23 декември 2013 г.  
(OR. en)**

**18170/13  
ADD 6**

**ENV 1236  
ENER 601  
IND 389  
TRANS 694  
ENT 357  
SAN 557  
PARLNAT 326  
CODEC 3089**

**ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО**

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|---------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| От:                 | Генералния секретар на Европейската комисия,<br>подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Дата на получаване: | 20 декември 2013 г.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| До:                 | Г-н Uwe CORSEPIUS, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| № док. Ком.:        | SWD(2013) 532 final                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Относно:            | Работен документ на службите на Комисията: резюме на оценката на въздействието, придружаваща документите Съобщение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Програма за чист въздух за Европа“; Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации; Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за намаляване на националните емисии на определени замърсители на атмосферния въздух и за изменение на Директива 2003/35/ЕО; Предложение за Решение на Съвета за приемане на изменение на Протокола от 1999 г. към Конвенцията от 1979 г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния, за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон |

Приложено се изпраща на делегациите документ SWD(2013) 532 final.

Приложение: SWD(2013) 532 final



ЕВРОПЕЙСКА  
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.12.2013 г.  
SWD(2013) 532 final

## **РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА**

### **РЕЗЮМЕ НА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО**

*придружаваща документите*

**Съобщение на Комисията до Съвета, Европейския парламент, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите**

**„Програма за чист въздух за Европа“**

**Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за ограничаване на емисиите във въздуха на определени замърсители, изпускани от средни горивни инсталации**

**Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за намаляване на националните емисии на определени замърсители на атмосферния въздух и за изменение на Директива 2003/35/ЕО**

**Предложение за Решение на Съвета за приемане на изменение на Протокола от 1999 г. към Конвенцията от 1979 г. за трансграничното замърсяване на въздуха на далечни разстояния, за намаляване на подкиселяването, еутрофикацията и тропосферния озон**

{COM(2013) 917 final}

{COM(2013) 918 final}

{COM(2013) 919 final}

{COM(2013) 920 final}

{SWD(2013) 531 final}

## **1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРОБЛЕМА**

### **1.1. Контекст на политиката**

Замърсяването на въздуха е със сериозно отражение върху околната среда и човешкото здраве. През 2010 г. случаите на преждевременна смърт са възлизали на повече от 400 000 и 62 % от територията на ЕС е била изложена на еутрофикацията, включително 71 % от екосистемите по „Натура 2000“. Общите външни разходи, свързани със здравните последици, са от порядъка на 330—940 млрд. EUR. Към преките икономически щети се числят 15 млрд. EUR от загуба на работни дни, 4 млрд. евро разходи за здравеопазване, 3 млрд. EUR от нереализирани добиви от култури и 1 млрд. евро щети на сградите.

За справяне с тези предизвикателства, в ЕС и в международен мащаб беше разработен набор от мерки за борба със замърсяването на въздуха. Проведен бе последващ преглед на основните елементи на политиката на ЕС: Тематичната стратегия за 2005 г. относно замърсяването на въздуха, директивите за качеството на атмосферния въздух<sup>1</sup> (AAQDs), Директивата за националните тавани за емисии<sup>2</sup> (NECD), както и набор от законодателни разпоредби за намаляване на замърсяването при източника.

Политиката доведе до значително намаляване на емисиите между 1990 и 2010 година, благодарение на което до голяма степен бе разрешен проблемът с киселинните дъждове (подкиселяването) в ЕС.<sup>3</sup> Основните здравни последици, причинявани от праховите частици, бяха намалени с около 20 % между 2000 и 2010 година.<sup>4</sup>

Цялостната структура на политиката по отношение на качеството на въздуха се отличава с последователност, но за да се осигури ефективно спазване на изискванията трябва да се осигури по-тясно съответствие между мерките за контрол при източника, таваните и стандартите за качество на атмосферния въздух.

### **1.2. Ключови, все още нерешени, проблеми**

Въпреки отбелязания напредък продължават да са налице определени съществени въздействия. Замърсяването на въздуха заема първо място сред екологичните фактори за смъртността в ЕС, като броят на дължащите се на него случаи на преждевременна смърт десетократно надвишава този в резултат на пътнотранспортни произшествия<sup>5</sup>, и

---

<sup>1</sup> 2008/50/ЕО и 2004/107/ЕО

<sup>2</sup> 2001/81/ЕО

<sup>3</sup> Намаленията на емисиите се дължат на законодателството на ЕС в областта на серните емисии, изпускани от големи горивни инсталации (ГГИ), и на изискванията за използване на нискосернисти горива в шосейния транспорт, което същевременно позволи използването на каталитични конвертори с влизането в сила на стандарта Евро 4.

<sup>4</sup> През 2010 г. случаите на преждевременна смърт, дължащи се на замърсяването с прахови частици, бяха 379 420 на брой, а тези, дължащи се на озона — 26 500.

<sup>5</sup> Според статистическите данни, предоставени от Евростат, броят на случаите на летален изход в резултат на пътнотранспортни произшествия в ЕС-27 през 2010 г. е бил от порядъка на 35 000 случая.

има съществени последици за човешкото здраве, в т.ч. произтичащите от това загуби вследствие понижена производителност на труда.

Основният все още нерешен проблем за екосистемите си остава еутрофикацията. Застрашени са три четвърти от най-ценните екосистеми в ЕС, а така също и годишните ползи в размер на 200—300 млрд. EUR от мрежата „Натура 2000“.

Във връзка с това се открояват два специфични проблема. На първо място, са констатирани значителни нарушения на стандартите за качество на въздуха, като в една трета от зоните за управление на качеството на въздуха в ЕС е установено превишение на пределно допустимите стойности за прахови частици (ПЧ10), а в една четвърт — за азотния диоксид (NO<sub>2</sub>).

На второ място, дори при пълно спазване на изискванията на неговото законодателство, ЕС не е на път да постигне своята дългосрочна цел. Прогнозите сочат, че през 2020 г. се очаква да бъдат регистрирани нови 340 000 случая на преждевременна смърт, дължащи се на ПЧ2,5 и на тропосферния озон.

### **1.3. Основни фактори за това**

#### ***Превишение на нормите за качество на въздуха***

*Емисиите от автомобилите, работещи на дизелово гориво, носят главната вина за неспазването на пределните стойности за NO<sub>2</sub> и NO<sub>x</sub>*

При все че пределно допустимите стойности на емисиите на NO<sub>x</sub> при дизеловите леки автомобили бяха четирикратно понижени в периода от 1993 до 2009 година (между стандарта Евро 1 и стандарта Евро 5), изчислената средна стойност на емисиите на NO<sub>x</sub> при шофиране в реални условия леко се увеличи. Това е и най-съществената причина за сегашното неспазване на установените норми.

*Малките горивни инсталации и концентрираното местно замърсяване носят вина за най-сериозните проблеми, свързани с неспазването на нормите за праховите частици*

Изгарянето на твърдо гориво за битови цели е в основата на случаите на замърсяване на местно равнище, при които в най-голяма степен се наблюдава превишаване на пределно допустимите стойности, докато в някои географски райони високата концентрация на източници на емисии е съчетана с топографски условия, които предотвратяват ефективната дисперсия.<sup>6</sup>

*Лошата координация между действията в национален и местен мащаб, от една страна, и липсата на капацитет на регионално и местно равнище, от друга, затруднява и осъществява процеса на привеждане в съответствие.*

Органите на публичната власт често предприемаха със закъснение необходимите действия за намаляване на замърсяването на въздуха. Част от проблема е и недостигът на капацитет за изготвяне, осъществяване и мониторинг на планове за намаляване на замърсяването. Координацията между националните програми относно НТЕ и

---

<sup>6</sup> Например някои от най-населените агломерации в Европа, които продължават да не спазват нормите: Милано, Мадрид, Барселона, Лондон и др.

планове за действие, предвидени в директивите за качеството на атмосферния въздух, би могла да се подобри.

***ЕС не е на път да постигне дългосрочната си цел за качество на въздуха***

*Въздействията върху здравето, които ще продължат и след 2020 г., ще зависят от действията, предприемани в няколко сектора*

Всички по-големи сектори допринасят било за концентрациите на прахови частици, било за тези на озон, което налага те да бъдат взети под внимание. Потенциалът за икономически ефективно намаляване на емисиите е най-голям в онези сектори, в които до този момент намалението е най-малко (например селското стопанство, средните горивни инсталации, извънпътната подвижна техника и международното морско корабоплаване).<sup>7</sup>

*Селскостопанските емисии на амоняк са в основата на останалите въздействия върху околната среда*

Селското стопанство носи вина за 90 % от емисиите на амоняк и е главният фактор за еутрофикацията. Съществува голям неизползван потенциал за постигане на икономически ефективни намаления, много от които биха били от полза за земеделските производители.

*Продължаващото трайно фоново замърсяване означава, че действията на местно равнище сами по себе си не са достатъчни за ефикасното намаляване на въздействието.*

Налице е един важен фонов<sup>8</sup> компонент на основните проблеми, който е извън контрола на местните компетентни органи. Част от този компонент има национално измерение и може да бъде решен на това ниво, но делът на трансграничното измерение е висок (над 50 % за ПЧ<sub>2,5</sub> и 60 % за NH<sub>3</sub>).<sup>9</sup>

#### **1.4. Бъдещо развитие на проблема**

Спазването на приложимите норми за ПЧ<sub>10</sub> и NO<sub>2</sub> ще се подобри значително най-късно до 2020 г. Продължаващите проблеми са главно в горещи точки (например Рим, Лисабон) и в области, където използването на въглища за битово отопление все още е често срещано (например PL, BG, CZ, SK), където голямата гъстота на населението предполага съответно голяма експозиция на населението. Всички държави членки се очаква да спазят своите тавани относно НТЕ до 2020 г.

Базовия сценарий предполага, че въвеждането на стандартите Евро 6 ще позволи напълно да се овладеят емисиите на NO<sub>x</sub> от лекотоварните автомобили с дизелов

---

<sup>7</sup> Особено в страните, които все още не са декларирали зони за намаление на серните емисии и/или на тези на NO<sub>x</sub>.

<sup>8</sup> Измерените нива на замърсяване съответстват на сумата от емисиите на замърсители, постъпващи от специфични местни източници (като например промишлени обекти или движения в градски условия), и фоновото замърсяване, което на свой ред се причинява от регионални източници и от отдалечени източници.

<sup>9</sup> Според оценки на Европейската програма за наблюдение и оценка (ЕМЕР).

двигател в реални условия от 2017 г. нататък.<sup>10</sup> Това е от решаващо значение за покриване на нормите до 2020 г.

Дори и при пълно спазване, въздействието върху здравето ще бъде намалено едва с около една пета до 2025 г., а еутрофикацията почти няма да претърпи промяна.

## **2. АНАЛИЗ НА СУБСИДИАРНОСТТА**

Правното основание е член 192, параграф 1 от Договора. Приемането на мерки на равнището на ЕС продължава да е необходимо поради продължаващия трансграничен характер на замърсяването на въздуха, както и заради ролята на продукти, които трябва да бъдат контролирани на равнището на ЕС от съображения, свързани с вътрешния пазар.

Ползите за здравето и околната среда от намаляване на замърсяването трябва са балансирани с разходите, за да се гарантира, че мерките са пропорционални. Разгледано е също така оптималното разпределение на намаляването на емисиите между държавите членки и ЕС.

## **3. ЦЕЛИ**

Дългосрочната стратегическа цел е да се постигнат нива на качеството на въздух, които не пораждаат значителни отрицателни последици или рискове за човешкото здраве и околната среда. Определени са две главни цели:

- да се гарантира изпълнението на настоящите политика за качество на въздуха и съответствието с международните ангажименти най-късно до 2020 г.;
- да се постигне значително допълнително намаление на последиците за здравето и околната среда в периода до 2030 г.

## **4. ВАРИАНТИ НА ПОЛИТИКА, АНАЛИЗ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ И СРАВНЕНИЕ НА ВАРИАНТИТЕ ЗА ПЪРВАТА ЦЕЛ (2020 Г.)**

### **4.1. Разгледани варианти**

Базовият сценарий ще постигне намаленията, изисквани от преработения Протокол от Гьотеборг. Освен това бяха разгледани пет други варианта за разрешаване на проблемите със спазването: приемане на нова законодателство на ЕС относно намаляването на емисиите при източника; понижаване на националните тавани за емисии (на по-ниско ниво от предвиденото в Протокола от Гьотеборг); засилване на подкрепата от страна на ЕС за мерките, предприемани от държавите членки; насърчаване на по-строг международен контрол и изменение на директивите относно качеството на атмосферния въздух.

---

<sup>10</sup> Спазването на стандарта Евро 6 е включено в базовия сценарий, защото зададената цел е заложена в приетото законодателство; мярката за изпълнение е инструмент от чисто технически характер.

## 4.2. Оценка на последиците

Базовият сценарий ще гарантира широкото спазване на стандартите за качество на въздуха, ако с въвеждането на стандарта Евро 6 бъде разрешен проблемът с емисиите от лекотоварните дизелови автомобили в реални условия. От оставащите проблеми, свързани със спазването, 13—19 % от зоните се придържат към пределната стойност от  $5\mu\text{g}/\text{m}^3$  и само 6—8 % надвишават тази пределна стойност (в зависимост от замърсителя). Приемането от страна на държавите членки на допълнителни мерки за намаляване на местното замърсяване на въздуха би дало възможност за сравнително лесно справяне с първата категория. Що се отнася до втората категория, горивните инсталации за битови цели (основният източник на замърсяване с ПЧ) могат да бъдат регулирани чрез ограничаване на изгарянето на твърди горива плюс подкрепа за използването на алтернативни горива, (например чрез структурните фондове), докато замърсяването със  $\text{NO}_2$  може да бъде овладяно чрез ограничения на достъпа на превозни средства с дизелов двигател. Приемането на ново законодателството за намаляване на емисиите при източника и по-нататъшното понижаване на националните тавани за емисии не биха позволили да се води ефикасна борба с остатъчните случаи на неспазване, дължащи се на местните източници на емисии. Тези варианти съответно ще бъдат взети предвид в анализа за 2025—2030 г.

## 4.3. Сравнение на вариантите

Базовият сценарий осигурява всеобщо спазване на изискванията, като оставащите проблеми до 2020 г. се дължат на местните източници на замърсяване. Те могат да бъдат ефективно решени с помощта на мерки, предприети на местно равнище и подпомагани на равнището на ЕС от мерки за укрепване на капацитета и финансиране на структурните промени, като например преминаването на друг вид гориво. Няма основания за намаляване на строгостта на разпоредбите на директивите за качеството на атмосферния въздух, предвид това че може да се постигне спазването на тези разпоредби.

## 5. ВАРИАНТИ НА ПОЛИТИКА, АНАЛИЗ НА ПОСЛЕДИЦИТЕ И СРАВНЕНИЕ НА ВАРИАНТИТЕ ЗА ВТОРАТА ЦЕЛ (2025—2030 г.)

### 5.1. Разгледани варианти

В допълнение към базовия вариант бяха разгледани други пет варианта, както е посочено в таблица 1 по-долу.

Таблица 1: Разгледани варианти на политика за периода 2025—2030 г.

| Вариант 1     | Вариант 6А                                                                                                     | Вариант 6Б                                                                                                     | Вариант 6В                                                                                                     | Вариант 6Г                                                                                                      | Вариант 6Д                                                                                            |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Базов вариант | 25%-но намаление на разминаването между базовия сценарий за ПЧ2.5 и максималното технически възможно намаление | 50%-но намаление на разминаването между базовия сценарий за ПЧ2.5 и максималното технически възможно намаление | 75%-но намаление на разминаването между базовия сценарий за ПЧ2.5 и максималното технически възможно намаление | 100%-но намаление на разминаването между базовия сценарий за ПЧ2.5 и максималното технически възможно намаление | Спазване на препоръчителните стойности на $\text{СЗО}$ (>100%-но намаление на разминаването за ПЧ2.5) |

Ударението се поставя върху въздействието на ПЧ върху здравето, тъй като те са най-вредни и могат да бъдат изразени в паричен еквивалент и по този начин лесно да бъдат сравнени с разходите. Предвид това, обаче, че мерките за овладяване на замърсяването с ПЧ оказват въздействие и върху замърсителите, предизвикващи образуването на озон, еутрофикация и подкиселяване, разгледаните варианти ще позволят също така да бъдат намалени емисиите и от тези замърсители.

Целта на вариант 6Д — съответствие с препоръчителните стойности на СЗО — не би могла да бъде постигната до 2030 г. без структурни, както и технически промени. Перспективите за постигане на това в дългосрочен план ще бъдат разгледани на един по-късен етап.

## **5.2. Оценка на последиците**

Пълната оценка на въздействието представя анализ както за 2025 г., така и за 2030 г.; от съображения за по-голяма краткост по-долу са представени само резултатите за 2025 г.

### *5.2.1. Последици за здравето и околната среда*

В таблица 2 по-долу е представено намалението на въздействието върху здравето и околната среда спрямо 2005 г. в процентно изразение :

Таблица 2: намаление (в процентно изражение) на последиците за здравето и околната среда спрямо 2005 г.

|                                                                                     | 2005 г. | Вариант 1 | 6А    | 6Б    | 6В    | 6Г    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|---------|-----------|-------|-------|-------|-------|
| Случаи на преждевременна смърт, свързани с хранична експозиция на PM <sub>2,5</sub> | 494 000 | -38 %     | -42 % | -46 % | -50 % | -54 % |
| Случаи на преждевременна смърт, свързани с остра експозиция на озон                 | 24 600  | -28 %     | -29 % | -30 % | -33 % | -39 % |
| Еутрофикация, незащитена площ, в хиляди km <sup>2</sup>                             | 1125    | -21 %     | -24 % | -28 % | -34 % | -40 % |
| Подкиселяване, незащитена площ, в хиляди km <sup>2</sup>                            | 161     | -71 %     | -77 % | -81 % | -85 % | -87 % |

При вариант 6В въздействието на PM<sub>2,5</sub> върху човешкото здраве намалява с още една трета спрямо базовия сценарий (намаление с 50 % спрямо 38 %), докато въздействието на еутрофикацията намалява с повече от 50 допълнителни % спрямо базовия сценарий (намаление с 34 % спрямо 21 %).

### 5.2.2. Икономически последици

Икономическите последици са представени в таблица 3 по-долу, в млн. EUR (допълнителни разходи спрямо вариант 1 (базов вариант) и като процентно увеличение спрямо базовия вариант):

Таблица 3: икономически последици от различните варианти

|                | Вариант 1 |   | Вариант 6А |        | Вариант 6Б |        | Вариант 6В |        | Вариант 6Г |        |
|----------------|-----------|---|------------|--------|------------|--------|------------|--------|------------|--------|
| ЕС-28, 2025 г. | 87 171    | - | 221        | 0,25 % | 1202       | 1,38 % | 4629       | 5,31 % | 47 007     | 53,9 % |

Изискваните усилия по сектори от номенклатурата SNAP<sup>11</sup> са посочени в таблица 4 по-долу, изразени в млн. EUR и като процентно увеличение спрямо вариант 1:

Таблица 4: Изисквани усилия по сектори от номенклатурата SNAP

|                             | Вариант 1 | Вариант 6А | Вариант 6Б | Вариант 6В | Вариант 6Г  |
|-----------------------------|-----------|------------|------------|------------|-------------|
| Енергопроизводство          | 9561      | 440,46 %   | 1251,31 %  | 4704,92 %  | 351937 %    |
| Топливо за битови цели      | 9405      | 740,78 %   | 4975,29 %  | 168018 %   | 17791189 %  |
| Топливо за промишлени цели  | 2513      | 190,75%    | 1566,20 %  | 64125 %    | 181171 %    |
| Промислени процеси          | 5017      | 170,34 %   | 1252,49 %  | 3316,61 %  | 396479 %    |
| Добив на гориво             | 695       | 00,00 %    | 00,00 %    | 60,81 %    | 58384 %     |
| Употреба на разтворители    | 1176      | 10,08 %    | 20,15 %    | 564,76 %   | 122041038 % |
| Автомобилен транспорт       | 48 259    | 00,00 %    | 00 %       | 00 %       | 00 %        |
| Извънпътна подвижна техника | 8760      | 10,01 %    | 50,06 %    | 1451,66 %  | 145117 %    |
| Отпадъци                    | 1         | 6786 %     | 7941 %     | 91154 %    | 91203 %     |
| Селско стопанство           | 1783      | 593,33 %   | 28516 %    | 129272 %   | 5675318 %   |
| Общо                        | 87 171    | 2210,25 %  | 12021,38 % | 46295,31 % | 47 00754 %  |

Секторите от номенклатурата SNAP представляват видовете дейности (например топливо, употреба на разтворители), които могат да бъдат упражнявани в различните икономически сектори (химикали, рафинерии и т.н.). По икономически сектори, вариант 6В изисква допълнителни разходи в размер на 0,22 % от секторното

<sup>11</sup> Selected Nomenclature for Air Pollution

производство в селското стопанство, 0,1 % за рафинериите и в много по-малка степен за всички други отрасли.

Таблица 5 показва преките икономически печалби и общите външни разходи. Приемането на допълнителни мерки би позволило да се намалят външните разходи с 60—200 млрд. EUR/година спрямо базовия сценарий, повече от 4,5 млрд. EUR от които могат да бъдат преки икономии.

Таблица 5: Икономически ползи, произтичащи от намаляването на замърсяването на въздуха

| 2025 г., ЕС-28                                                                                                          | Вариант 6А | Вариант 6Б | Вариант 6В | Вариант 6Г |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|
| Загубени работни дни, преки икономически ползи спрямо базовия сценарий, в млн. EUR                                      | 726        | 1421       | 2137       | 2831       |
| Щети на застроената среда, преки икономически ползи спрямо базовия сценарий, в млн. EUR                                 | 53         | 106        | 145        | 162        |
| Загуби от влошено качество на насажденията, преки икономически ползи спрямо базовия сценарий, в млн. EUR                | 61         | 101        | 278        | 630        |
| Общо разходи за здравеопазване, преки икономически ползи спрямо базовия сценарий (когато наличните данни)               | 219        | 437        | 657        | 886        |
| Общо преки ползи спрямо базовия сценарий                                                                                | 1059       | 2065       | 3237       | 4509       |
| Общо намаляване на външните разходи, произтичащи от замърсяването на въздуха, спрямо базовия сценарий (занижена оценка) | 14 997     | 29 767     | 44 686     | 59 642     |
| Общо намаляване на външните разходи, произтичащи от замърсяването на въздуха, спрямо базовия сценарий (завишена оценка) | 50 317     | 100 937    | 150 853    | 200 074    |

Съвкупното отражение върху БВП е твърде слабо дори при вариант 2В (-0,025 %). Включването на увеличението на производителността в макроикономическия анализ напълно компенсират отражението върху БВП, а допълнителните преки ползи (здравеопазване, насаждения и инфраструктура) носят нетна икономическа полза, равна на 0,007 % от БВП.

### 5.2.3. Социални последици

При всички случаи отражението на вариантите върху заетостта е слабо (при вариант 6В е налице увеличение от 2000 работни места, което е в диапазона на несигурност), дори когато не са взети предвид ползите от повишаването на производителността на труда. Когато те са взети предвид, е налице нетно създаване на работни места (от 37 000 до 112 000 работни места).

### 5.2.4. Въздействие върху конкурентоспособността и МСП

Най-силно засегнатите сектори са селското стопанство и петролните рафинерии. При всички случаи въздействието ще бъде по-ниско или от порядъка на прага от 1 % от брутната добавена стойност, което доставя достатъчно марж за поемане на допълнителните разходи. Въздействието върху МСП е значително по отношение на мерките, свързани със селското стопанство, и по отношение на мерките в сектора на средните по големина горивни инсталации (СГИ). По отношение на СГИ въздействието може да бъде намалено до под 2,4 % от брутния опериращ излишък (вж. по-долу). Селскостопанските мерки могат да бъдат насочени към по-крупните инсталации, обхващащи по-голямата част от капацитета, и остатъчните последици, борбата с които се води с подходяща подкрепа по линия на Фонда за развитие на селските райони.

### 5.2.5. Крива на намалението, позволяваща да се постигне дългосрочната цел до 2050 г.

Фонови концентрации на ПЧ<sub>2,5</sub> под пределната стойност от 10 µg/m<sup>3</sup>, определена от СЗО, могат да бъдат постигнати почти навсякъде в ЕС (99,5 % от територията и 99 % от

изложеното население) посредством структурни промени и постигане на по-нататъшен напредък в технологичното развитие. Примерна крива на намалението на емисиите е предложена в таблица 6.

Таблица 6: Крива на намалението на емисиите с цел постигане на препоръчителните стойности, определени от СЗО, през 2050 г.; емисии в килотонове, намаления спрямо емисиите за 2005 г.

| EC-28             | 2005 г. | 2025 г. | 2030 г. | 2040 г. | 2050 г. |
|-------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
| SO <sub>2</sub>   | 8172    | -79 %   | -82 %   | -87 %   | -91 %   |
| NO <sub>x</sub>   | 11 538  | -65 %   | -70 %   | -78 %   | -83 %   |
| PM <sub>2,5</sub> | 1647    | -48 %   | -54 %   | -64 %   | -72 %   |
| NH <sub>3</sub>   | 3928    | -30 %   | -38 %   | -42 %   | -48 %   |
| ЛОС               | 9259    | -50 %   | -55 %   | -64 %   | -71 %   |

### 5.3. Сравнение на вариантите

Таблица 7 представя сравнение на въздействието на вариантите спрямо базовия сценарий:

Таблица 7: Сравнение на въздействието на вариантите спрямо базовия сценарий

| 2025 г., EC-28                                                                                                          | Вариант 6А    | Вариант 6Б     | Вариант 6В     | Вариант 6Г     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|----------------|----------------|----------------|
| Разходи спрямо базовия сценарий, в млн. EUR                                                                             | 221           | 1202           | 4629           | 47 007         |
| Допълнително намаление на последиците за здравето спрямо базовия сценарий (референтна година — 2005 г.)                 | 10 %          | 21 %           | 32 %           | 43 %           |
| Допълнително намаление на последиците за еутрофикацията спрямо базовия сценарий (референтна година — 2005 г.)           | 16 %          | 33 %           | 62 %           | 90 %           |
| Отражение върху БВП, като се вземат под внимание ползите от увеличението на производителността                          | 0,007 %       | 0,009 %        | 0,000 %        | -              |
| Други преки ползи                                                                                                       | 333           | 644            | 1080           | 1678           |
| Общо намаляване на външните разходи, произтичащи от замърсяването на въздуха, спрямо базовия сценарий (занижена оценка) | <b>14 997</b> | <b>29 767</b>  | <b>44 686</b>  | <b>59 642</b>  |
| Общо намаляване на външните разходи, произтичащи от замърсяването на въздуха, спрямо базовия сценарий (завишена оценка) | <b>50 317</b> | <b>100 937</b> | <b>150 853</b> | <b>200 074</b> |

При вариант 6В ползите превишават разходите, докато допълнителните мерки, въведени с вариант 6Г, са по-скъпи от ползите, които те носят със себе си. По тази причина вариант 6В е за предпочитане.

#### 5.3.1. Анализ на чувствителността

В резултат на задълбочен анализ на чувствителността при вариант 6В бяха направени следните изводи:

- макар политиката по отношение на климата ще бъде от полза за качеството на въздуха, сама по себе си тя не е достатъчна за постигане до 2050 г. на дългосрочната цел за качество на въздуха;
- извън вариант 2В все още е възможно да бъдат намалени последиците от еутрофикацията и озона за здравето срещу скромни разходи (увеличение с 1 % на разходите за спазване на нормите);

- съществува потенциална възможност за набелязването на цел на ЕС за намаляване на емисиите на метан при ниска или нулева цена;<sup>12</sup>
- целите на политиката все още са достижими в рамките на алтернативни бъдещи сценарии.

#### **5.4. Инструменти за прилагане на предпочитания вариант**

Основният инструмент за осъществяване на цялостната политика е Директивата относно НТЕ, която може също така да инкорпорира мерки за подобряване на националните програми за намаляване, изготвянето на инвентаризации и предвиждания за емисиите и мониторинга на екосистемите с цената на дребни административни разходи (първоначално 6,9 млн. EUR, а след това — 2,5 млн. EUR/година).

Действащото и подготвяното в момента законодателство на ЕС за намаляване на емисиите при източника ще позволят да се реализират 52—75 % от необходимите намаления на емисиите за всички замърсители, с изключение на амоняк, за който съответната цифра е само 25 % (благодарение на Директивата за промишлените емисии).

Проверки от страна на ЕС на средни по големина горивни инсталации (1—50 MW номинална топлинна мощност) биха били ефективни от гледна точка на разходите:

- могат да бъдат постигнати значителни и икономически ефективни намаления на емисиите по отношение на ПЧ, NOx и SOx;
- общият годишен размер на разходите за операторите може да се сведе до 400 млн. EUR, ако вторичен контрол на емисиите на NOx се прилага само за част от новите инсталации;
- административните разходи могат да бъдат сведени до минимум, като се изисква само регистрацията на инсталациите.

Предпочитаният вариант на политика е намаляване на емисиите в съответствие с Протокола от Гьотеборг, съчетано с регистриране на всички инсталации. Това намалява въздействието върху МСП до 0,1—2,4 % от brutния опериращ излишък.

### **6. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА**

Съществува богат набор от показатели и механизми за мониторинг и оценка на изпълнението на политиката на ЕС относно качеството на въздуха (например докладите на Европейската агенция за околната среда и Европейската програма за наблюдение и оценка). Те ще бъдат използвани за оценка на изпълнението на преразгледаните цели за намаление на въздействието на емисиите. Новите ангажменти за намаляване на емисиите, поети по силата на директивата относно НТЕ, ще бъдат следени посредством по-строги разпоредби, приложими по отношение на инвентаризациите и прогнозите.

<sup>12</sup>

Метан не е взет под внимание при цялостната оптимизация поради различната му продължителност на живот (и следователно — разликата във времевото разпределение на неговото въздействие върху озона) в сравнение с другите прекурсори на озона.

Политиката ще бъде подлагана на периодичен преглед веднъж на всеки пет години, първият от които ще се състои не по-късно от 2020 г.